

28.05.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**28 Mayıs 2024
Salı**

28.05.24

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

28 Mayıs 2024 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARI

— Bazı Kamu İktisadi Teşebbüslerine Ait Kadro ve Pozisyonların İptali ve İhdası Hakkında Karar (Karar: 2024/152)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2024/153, 154)

YÖNETMELİKLER

— Akdeniz Üniversitesi Arşiv Hizmetleri Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

— Alanya Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

YARGITAY KARARI

— Yargıtay 9. Hukuk Dairesine Ait Karar

Buğday fark atıyor, mısır talebi artıyor

Chicago'da buğday ile mısırın fiyatı farkı kile başına 2.40 dolarla neredeyse son 2 yılın en yüksek seviyesinde. Buğdayın diğer tahıllara göre daha primli hareket etmesi, küresel tahıl ticareti eğilimlerini değiştiriyor.

Evrin KÜÇÜK

Uluslararası piyasalarda haftalardır yükseliş eğilimi içindeki tahıl fiyatları güçlü görünümünü koruyor. Karadeniz'de etkili olan sıcak hava dalgası buğday fiyatlarında artışı tetikliyor. Buğday ve mısır arasında giderek büyüyen fark dünya genelinde hayvancılıkla uğraşanların mısır talebini büyütüyor.

Chicago buğday vadeli işlemleri son 1 ayda yüzde 15 artarak kile başına 7 dolara geldi. Mısır vadeli işlemleri ve soya fasulyesinde de artış yaşandı. Mısırın kile fiyatı yüzde 3 artışla 4.65 dolara, soyanın fiyatı da yüzde 7.7 yükselerek 12.5 dolara çıktı.

Fiyat farka 2.40 dolara çıktı

Buğdayın diğer tahıllara göre daha primli hareket etmesi, küresel tahıl ticareti eğilimlerini değiştiriyor. Chicago'da buğday ile mısırın fiyatı farkı kile başına 2.40 dolarla neredeyse son 2 yılın en yüksek seviyesinde. Fiyat farkı, son 10 yıllık ortalama 1.30 doların çok üzerine çıkmış durumda. Buğday ve mısır arasındaki oluşan fiyat farkı Çin, Güney Kore gibi ülkelerde özellikle hayvan yemi olarak mısır

28.05.24

talebinin artmasına neden oluyor. Bunun da mısır tüketimini artıracığı tahmin ediliyor. Sektör analistleri, piyasada oluşan Rus buğdayı boşluğunun Amerikan mısırına talep yaratabileceğini söylüyor.

Mısır piyasasında fazla beklentisi açığa döndü

Uluslararası Tahıl Konseyi'nin (IGC) son raporu bu eğilimin arz-talep görünümüne ne şekilde yansıdığını ortaya koyuyor.

Raporda 2024-25 döneminde buğday ve mısır üretiminin tüketimin altında kalacağı öngörülüyor. Buğday projeksiyonları 796 milyon ton üretime karşılık tüketimin 801 milyon ton olacağına işaret ediyor.

Daha önce üretimin altında olması beklenen mısır tüketimi ise yukarı doğru revize edilip 1 milyar 225 milyon ton, üretim 1 milyar 220 milyon ton olarak öngörülüyor. Söz konusu dönemde 6 milyon ton fazla vermesi beklenen piyasanın, şu an ise 3 milyon ton fazla vereceği tahmin ediliyor.

Buğday-mısır fiyat aralığı yıllardır dalgalanıyor

2021: Aralık ayı sonu itibarıyla buğday-mısır fiyat aralığı 1.50- 1.60

kile/dolar civarındaydı. Mısır fiyatları buğday fiyatlarına kıyasla daha güçlü seyretti.

2022: Rusya-Ukrayna savaşının başlaması ve tahıl ticaretindeki aksamalar nedeniyle buğday fiyatları yükseldi. Buğday- mısır fiyat aralığı kile başına 4 dolara kadar çıktı.

2023: Tahıl anlaşmasının yenilenmesi ve üretim koşullarındaki iyileşmeyle birlikte buğday- mısır fiyat aralığı yeniden daraldı.

2024: Karadeniz ve Avrupa'daki buğday üretiminin darbe alması fiyat farkına buğday lehine 2.40 dolara çıkardı.

Buğday neden yükseliyor?

Rabobank tarafından hazırlanan bir raporda, Karadeniz bölgesindeki kurak havanın, dünyanın en ucuz buğday tedarikçilerinin verim potansiyelini kısıtladığına dikkat çekiliyor. Rusya'nın buğday üretimine ilişkin düşük tahminler, son 10 ayın en yüksek seviyelerine çıkan buğday piyasasındaki yükselişi tetikliyor. Ukrayna'nın üretimine ilişkin kaygılar sürüyor.

Avustralya, Fransa ve Almanya gibi diğer büyük üreticilerde de olumsuz hava koşullarıyla ilgili endişeler var. Fransa'da yumuşak buğday üretimi dört yılın en düşük seviyesinde kalırken, mısır ekimi yavaşladı. Almanya'nın tarım kooperatifleri birliği son hasat tahmininde, ülkenin buğday mahsulünün bu yıl yüzde 5.6 oranında azalarak 20.31 milyon tona gerileyeceğini belirtti.

Commerzbank: Buğday fiyatları destek bulmaya devam edecek
Commerzbank bir notunda, "Hava görünümünde önemli bir iyileşme olmaması ve dolayısıyla arz görünümüne ilişkin belirsizliğin devam etmesi nedeniyle, buğday fiyatlarının destek bulmaya devam etmesi muhtemel" dedi. Bu arada Rabobank Arjantin, Ukrayna ve ABD'de mısır üretim sorunlarının büyüdüğüne dikkat çekiyor. Brezilya'da güneydeki aşırı yağışlar ve büyük mısır üretim alanlarındaki kuraklık, mısır üretim tahminlerinin düşmesine yol açıyor.

Rusya, dünya buğday ihracatından %26 pay alacak
Uluslararası Tahıl Konseyi'nin son raporuna göre, dünyanın en büyük buğday ihracatçısı olan Rusya'nın, içinde bulunduğumuz pazarlama yılında 53 milyon tonluk rekor bir ihracat gerçekleştirerek yüzde 26 ile tarihindeki en yüksek pazar payını elde etmesi bekleniyor. Bu rakam, 2023-24'te en büyük ikinci ihracatçı olan ve 35 milyon ton sevkiyat yapması beklenen Avrupa Birliği'nin oldukça ilerisinde. Rapora göre Rusya, dünyanın en büyük buğday ihracatçıları arasında, AB, Kanada, Avustralya ve ABD'nin sevkiyatlarını azaltmasıyla birlikte, önceki yıla göre ihracatını artırması beklenen tek ülke. Ancak Rusya ve Ukrayna'nın 2024-25'te buğday ihracatında düşüş bekleniyor.

Gelecek sezon küresel buğday ihracatının 196 milyon olması bekleniyor. Rusya'yı 32 milyon tonla AB, 25 milyon tonla Kanada, 21 milyon tonla Avustralya'nın takip edeceği tahmin ediliyor. ABD'nin ihracatı 22 milyon tonla Rusya'nın yarısından az olacak. Ukrayna'nın 13 ve Kazakistan'ın 9 milyon ton ihracat yapacağı tahminleri yapılıyor.

Yurt dışından gelen etler hastalıklı çıktı. Büyük skandal

Et ve Süt Kurumu'nun piyasa regülasyonu kapsamında yurt dışından aldığı karkas etlerde salmonella virüsünün olduğu ortaya çıktı. Kurum, etlerin imha edileceğini açıkladı.

Et ve Süt Kurumu (ESK), piyasa regülasyonu kapsamında yurt dışından canlı hayvan ve karkas et (Kesilmiş hayvanın deri, iç organları, baş ve türüne göre kuyruk çıkartıldıktan sonra elde edilen gövde) alımı gerçekleştirmişti.

Yapılan analiz sonucu karkas gıda zehirlenmesine yol açabilen, salmonella testi pozitif çıktı.

ESK, tarafından skandala ilişkin yapılan açıklamada test sonucu pozitif çıkan etler için imha kararı alındığı, bu ürünlerin herhangi bir şekilde üretimde kullanılmasının veya satışının söz konusu olmadığı duyuruldu.

Açıklamada ayrıca gıda güvenilirliği kapsamında, ithal edilen etlerin yurt içine girişlerinde Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından kontrol muayenesi için numune alındığı ve akredite laboratuvarda gerekli analizlerin yapıldığı belirtilirken, 9 Mayıs'ta yapılan mikrobiyolojik analizlerde bir parti üründe hijyen standartlarına aykırı sonuçlar elde edildiği bildirildi.

ETLER İMHA EDİLECEK

28.05.24

ESK tarafından yapılan açıklamada, laboratuvar sonucu salmonella pozitif olan etlere ilişkin olarak etlerin komisyon tarafından reddedilerek yüklenici kesimhane firmasına ihtarname çekildiğini, firma itirazları doğrultusunda etler dondurularak yediemin deposunda kontrollü şekilde muhafaza altına alındığı ifade edildi.

Yapılan itirazların değerlendirildiği ve etlerin imhasına karar verildiği aktarılan açıklamada, imha sürecinin tamamlanması için yüklenici firma temsilcisinin beklendiği belirtildi.

ESK, söz konusu ürünlerin herhangi bir şekilde üretimde kullanılması veya satışının söz konusu olmadığını vurgularken, kamu güvencesiyle yapılan et ve canlı hayvan ithalatının tüm süreçlerinde yüksek hijyen standartları uygulandığı ve halk sağlığını korumak için gerekli tüm tedbirlerin alındığını kaydetti.

KAMUOYU AÇIKLAMASI

Kurumumuzca ithalatı yapılan ve laboratuvar sonucu Salmonella pozitif olan etler ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamanın yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Et ve Süt Kurumu piyasa regülasyonu kapsamında yurt dışı canlı hayvan ve karkas et alımı gerçekleştirmektedir.

Gıda güvenilirliği kapsamında, ithal edilen etlerin yurt içine girişlerinde Bakanlığımız tarafından kontrol muayenesi için numune alınmakta ve akredite laboratuvarlarda gerekli analizleri yapılmaktadır. 09.05.2024 tarihinde yapılan mikrobiyolojik analizlerde bir parti üründe hijyen standartlarına aykırı sonuçlar elde edilmiştir.

Söz konusu etler komisyonumuz tarafından reddedilerek yüklenici kesimhane firmasına ihtarname çekilmiştir. Firma itirazları doğrultusunda etler dondurularak yediemin deposunda kontrollü şekilde muhafaza altına alınmıştır. Yapılan itirazlar değerlendirilmiş ve etlerin imhasına karar verilmiştir. İmha sürecinin tamamlanması için yüklenici firma temsilcisi beklenmektedir.

Bahse konu ürünlerin herhangi bir şekilde üretimde kullanılması veya satışı söz konusu değildir.

Kamu güvencesiyle yapılan et ve canlı hayvan ithalatının tüm süreçlerinde yüksek hijyen standartları uygulanmakta ve halk sağlığını korumak için gerekli tüm tedbirler alınmaktadır.

Piyasa regülasyonunu etkisizleştirme ve dezenformasyon amaçlı haberlere itibar edilmemesini rica ediyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Çiftçiye değil Sudan'a destek!

Ülkedeki üreticilerin yaşadığı sorunlara ilişkin hiçbir adım atmayan AKP iktidarı, Sudan'dan tarım ve hayvancılık ürünü getirmek için Meclis'e anlaşma getirdi.

'Türkiye ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşması' kapsamında Cumhurbaşkanı'na doğrudan yetki verilmesine ilişkin teklif TBMM Dışişleri Komisyonu'nda kabul edildi. Anlaşmaya göre, Türkiye Sudan'dan tonlarca tarım ürünü ve canlı hayvan ile hayvansal gıda ithal edecek.

Çakırözer, Sudan'dan ithal edilecek ürünlerin listesinde 500 ton at, eşek, katır veya bardo etleri ile 500 ton sığır, domuz, koyun, keçi, eşek, katır veya bardoların yenilen sakatatının da bulunması dikkat çekti.

İthal edilecek ürünlerin bir kısmı şu şekilde sıralandı:

- 50 bin büyükbaş hayvan
- 8 bin ton et
- 2 bin ton tereyağı
- 2 milyon yumurta
- 500 ton bal
- 5 bin ton patates

BATAN ŞİRKET MAAŞ ÖDEDİ

CHP'li Utku akırözer, “iftilerimiz destek beklerken yüzde 100 kota içi tarife indirimi uygulanarak Sudan'dan tarımsal ve hayvansal gıdalar ithal edilecek” sözleriyle anlaşmaya tepki gösterdi. akırözer Şunları aktardı: “Sudan'da 1 milyon dönüm arazi kiralayacağız diye Şirket kurduk. Orada pamuk, soya, susam, muz, mango üretilecekti, bunlar hem Sudan'a hem Türkiye pazarına girecekti ama Şirket battı. Battığı açıklandığı 2018'den sonra gerekli işlem yapılana kadar yönetim kurulu üyelerinin her biri huzur hakkı aldı. AlınmıŐ bir arazi yoktu! 2021'de yönetim kurulu, başkan ve üyelerine huzur hakkı ve ikramiye olarak bizim vergilerimizden 419 bin 965 lira harcama yapılmıŐ. Resmen bir masal 10 yıl sürmüŐ. Bizim vergilerimizden yönetim kurulu üyeleri faydalanmıŐ. Olan 85 milyonun vergilerine oldu.”

GDO'lu mısırlar nerede?

Rusya ve Ukrayna'dan Tekirdağ Limanı'na getirilen tonlarca GDO'lu mısır ve kanola ile ilgili endişeler sürüyor. "Halk sağlığı risk altında" diyen CHP'li Barut, Tarım Bakanlığı ve iktidarın seferber olması gerektiğini söyledi.

Tekirdağ Limanı'na geçen günlerde Rusya ve Ukrayna'dan ithal edilen GDO'lu (genetiği değiştirilmiş organizma) 7 gemi dolusu mısır ve 3 gemi dolusu kanolanın geldiğini ve bu ürünlerin laboratuvar incelemesi yapılmadan iç piyasaya sürüldüğü iddia edildi. CHP Adana Milletvekili, TBMM Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Üyesi Ayhan Barut, söz konusu iddiaların tüm boyutlarıyla araştırılması gerektiğini vurgulayarak "GDO'lu ürün tehlikesi büyüyor, halk sağlığı risk altında. Yaşanan GDO skandallarına rağmen kimse istifa dahi etmiyor" dedi.

HESAP VERİLMELİ

GDO'lu olduğu öne sürülen ürünlerin laboratuvar incelemesi yapılmadan iç piyasaya sürüldüğü iddialarına açıklık getirilmesini isteyen Barut, daha önce de bebek mamaları başta olmak üzere çok sayıda üründe GDO tespiti yapıldığını anımsattı. Türkiye'de yem amaçlı ürünlerin dışında Biyogüvenlik Yasası kapsamında GDO'lu ürün tüketimi ve üretiminin yasak olduğunu aktaran Barut, "Buna rağmen Tekirdağ'da faaliyet gösteren firmalar tarafından yurt dışından gemilerle getirilen GDO'lu mısırların laboratuvarlarda normalleştirilerek GDO'suz olarak rapor edildiği, bu yolla tonlarca mısırların iç piyasada tüketime sunulduğu söyleniyor. Halk sağlığını tehlikeye atanlar hesap vermelidir" diye konuştu.

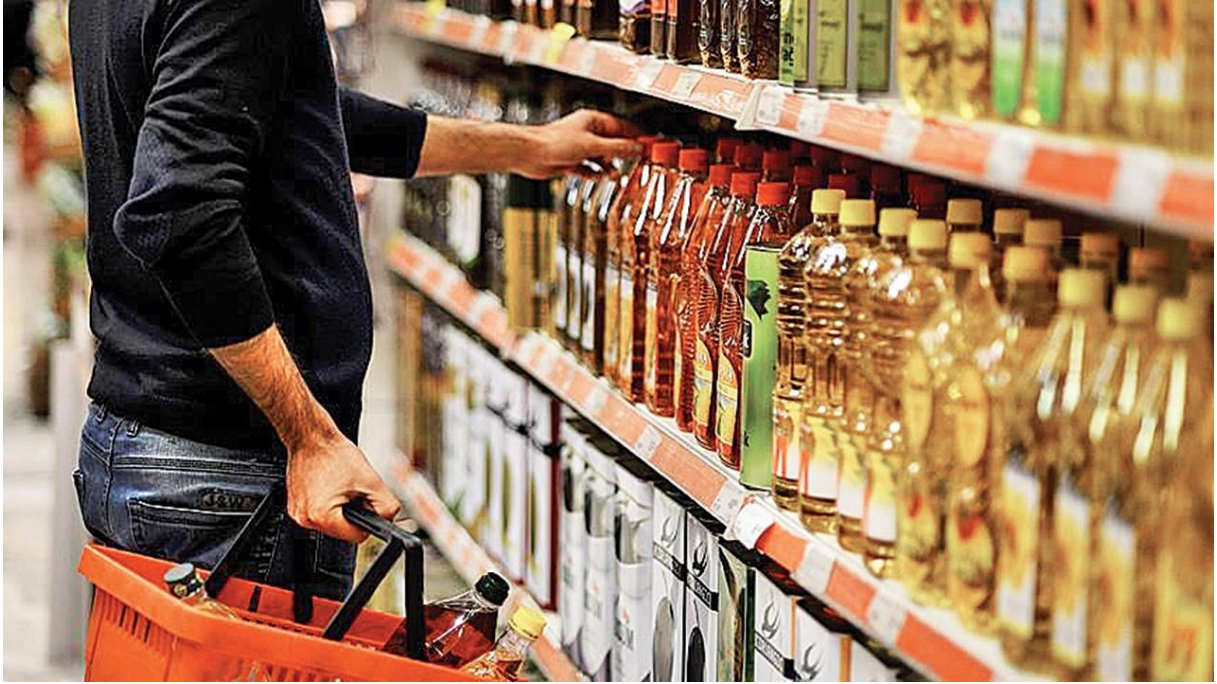
Tarım ve Ticaret Bakanlığı başta olmak üzere iktidarın seferber olması gerektiğini vurgulayan Barut, GDO'lu ürün ithalatına kesinlikle izin verilmemesini, skandalın üstünün örtülmemesini istedi. Barut, özetle şunları kaydetti: "Türkiye'de mısır üreticilerinin büyük emeklerle ürettiği ürün para etmezken, yerli çiftçinin ocağı söndürülürken AKP iktidarı her yıl binlerce ton mısır ithal ediyor. Aynı durum pamuktan soyaya, buğdaydan kanolaya birçok üründe geçerli. Ülke ekonomisi ve çiftçisine destek vermeyerek ithalat yoluyla darbe vurulduğu yetmezmiş gibi şimdi bir de yasak olmasına karşın GDO belasıyla uğraşıyoruz. Herkes biliyor ki Tekirdağ'da yaşanan skandalın ülkemizin her yerinde görülmesi muhtemeldir. Çünkü iktidar, Biyogüvenlik Kurulu'nun içini boşalttı, halk sağlığını tehlikeye attı. Şimdi münferit bir olaymış gibi skandal geçiştirilmeye çalışılıyor. Bu skandalın sorumluları hukuk önünde hesap vermelidir. Bundan sonra benzer skandallar yaşanmaması için etkin önlem alınmalı, ithalat sevdasından vazgeçilmelidir."

BÜYÜK BİR SKANDAL

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, yaşananların ardından her türlü idari ve adli soruşturmanın yürütüleceğini söylemişti. CHP Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'da konuyu TBMM gündemine taşımıştı. Aygun, "Tekirdağ'ımızda GDO'lu mısır skandalı yaşıyoruz" demişti.

Araştırma: Mayısta açlık sınırı 19 bin 926 lira; yoksulluk sınırı 59 bin 353 liraya yükseldi

Birleşik Kamu İş Konfederasyonu, mayıs ayına ilişkin açlık ve yoksulluk sınırını açıkladı. Açlık sınırı asgari ücretin üstüne çıkarak 19 bin 926 lira olurken, yoksulluk sınırı 59 bin 353 liraya yükseldi.

Dört kişilik beslenebilmesi için gerekli asgari harcama tutarı açlık sınırı olarak kabul ediliyor. Yoksulluk sınırı da eğitim, sağlık, barınma, eğlence, ısınma ve ulaşım gibi giderler dahil edilerek hesaplanıyor.

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu açlık-yoksulluk sınırı araştırmasının Mayıs 2024 sonuçlarını açıkladı.

Buna göre mayısta açlık sınırı 36 lira artarak 19 bin 926 liraya yükseldi. Yoksulluk sınırı ise 1.148 lira artarak 59 bin 353 liraya çıktı.

Yılın ilk beş aylık döneminde ise açlık sınırı 3 bin 443 lira, yoksulluk sınırı ise yüzde 12 bin 368 lira arttı. Son bir yıllık dönemde açlık sınırı 8 bin 116, yoksulluk sınırı 28 bin 201 arttı.

Seçim sonrası 1 yılda hisse ve tahvile 11.4 milyar \$ geldi

Merkez Bankası'nın, Mart 2020'den bu yana eksi değerlerde seyreden swap'lar hariç net döviz rezerv pozisyonu, dört yılın ardından yeniden pozitifte dönüyor.

Şebnem TURHAN

Genel seçimlerin yapıldığı Mayıs 2023'ten bu yana Türkiye piyasalarında bir çok gösterge bambaşka bir yöne evrildi. O tarihten bu yana yabancı yatırımcılar TL hisse ve tahvile 11.4 milyar doların üzerinde giriş yaptı, Merkez Bankası net uluslararası rezervleri 38.24 milyar dolar arttı.

Türkiye'de Mayıs 2023'teki genel seçimin ardından son 1 yılda geçmiş 2 yıla göre bambaşka bir ekonomi ve para politikası uygulanıyor. Mayıs 2023'teki yerel seçimler öncesindeki düşük faiz, kontrollü kur ve makroihtiyati tedbirler içeren politikanın yerine gelen politika faizini asıl araç olarak kullanan, enflasyonu düşürmeye odaklı sıkı para politikası birçok göstergelyi değiştirdi. Mayıs 2023'te Türk tahvillerinde yabancı yatırımcı oranı yüzde 0,64 iken bugün oran yüzde 5,63 seviyesinde. Borsada yabancı payı geçen yıla göre tam 11.5 puan artarken yabancıların tahvil ve hisseye net girişi 11.4 milyar doları aştı. Türkiye'nin 5 yıllık iflas risk primi neredeyse 440 baz puan iyileşirken Merkez Bankası swap hariç net rezervindeki gelişme ise 54 milyar doları buldu.

Geçen yıl mayısta ikinci tur öncesindeki son kapanış günü olan 26 Mayıs'ın

üzerinden bir yıl geçti. Bu bir yılda ekonomi ve para politikaları 180 derece değişti. Yeni ekonomi ve Merkez Bankası yönetimi sıkı para politikası ve dezenflasyon programı uygulamaya başladı liralasma stratejisi, kur korumalı mevduat, düşük faiz politikaları terk edildi. Sıkı para politikası piyasa verilerine de olumlu yansıdı son 1 yılda. Öne çıkan göstergelerdeki değişim şöyle oldu:

Tahvilde 5 katı aşan yükseliş

Yabancı yatırımcı TL tahvillerden son yıllarda çıkış eğiliminde. Ancak politika değişikliği bu eğilimi terse çevirmeyi başardı. 26 Mayıs 2023 haftasından 17 Mayıs 2024 haftasına kadar TL tahvillere yabancı yatırımcıların net girişi 7 milyar 821,3 milyon dolar oldu. 26 Mayıs 2023 haftasında yabancıların toplam tahvil stokundaki payı yüzde 0,64 iken 17 Mayıs itibariyle yüzde 5,63'e yükseldi. Özellikle son iki haftadır çok daha güçlü girişler yaşanıyor.

Hissede pay yüzde 40'a dayandı

Hisse senedi piyasalarında da yabancı yatırımcıların Mayıs 2023'teki pozisyonu oldukça düşüktü. Borsa İstanbul verilerine göre hissede yabancı payı 26 Mayıs 2023 itibariyle yüzde 27,85 iken dün itibariyle bu oran yüzde 39,37'ye çıktı. Bir yılda 11.5 puanlık iyileşme kaydedildi. BİST100 endeksi bu bir yıllık dönemde yüzde 124 yükselirken bankacılık endeksi yüzde 282,5'lik getirisiyle öne çıkmayı başardı. En hızlı yükselişi bu son bir yıllık dönemde yüzde 504,4 ile sigortacılık endeksi gerçekleştirdi. Merkez Bankası verilerine göre son bir yılda yabancı yatırımcının hisseye net girişi 3 milyar 612 milyon dolar oldu.

5 yıllık CDS'te büyük iyileşme

Mayıs 2023 seçimleri döneminde Türkiye'nin 5 yıllık iflas risk primi ilk tur sonrasında 21 Mayıs itibariyle 702 baz puanına kadar yükseldi. 665-700 baz puan seviyelerinde geride bırakan Türkiye'nin 5 yıllık ifl as risk primi CDS dün itibariyle 263.25 baz puan. Yani 1 yılda neredeyse 440 baz puanlık iyileşme var. Uygulanan politikalar ve bu politikaların ardından uluslararası kredi derecelendirme kurumlarından gelen not artışları CDS'teki düşüşte etkili oldu.

Net rezervde 38.24 milyar dolar artış

Merkez Bankası'nın net uluslararası rezervleri 26 Mayıs 2023 haftasında negatif seviyedeydi. Verilere göre 26 Mayıs 2023'te net uluslararası rezervler -4 milyar 404 milyon 594 bin dolardı. Bu yıl marttaki yerel seçimlerin ardından hızlanan rezerv biriktirme eğiliminin de desteğiyle son 1 yılda net uluslararası rezervler 38.24 milyar dolar arttı ve 17 Mayıs itibariyle 33 milyar 839 milyon 777 bin dolara çıktı. Swap hariç net rezervler 26 Mayıs 2023 haftasında -60.5 milyar dolar iken 17 Mayıs itibariyle -14.3 milyar dolara geldi. Bankacıların hesaplamalarına göre ise geçen haftanın ilk 4 günü itibariyle -7.4 milyar dolar seviyesine iyileşti. Bu son 1 yılda neredeyse 54 milyar dolara yakın artışa işaret ediyor. Ekonomistler tarafından Merkez Bankası swap hariç net rezervlerinin kısa bir süre içinde pozitif dönmeye

bekleniyor. Bankacıların 24 Mayıs itibariyle yaptığı hesapta ise swap hariç net rezervin -4 milyar dolara geldiği tahmin edildi.

Swap hariç net rezervler -7.4 milyar dolar

Bankacıların yaptıkları hesaplamalara göre geçen hafta perşembe günü itibariyle swap hariç net uluslararası döviz rezervleri 0.1 milyar dolar artarak -7.4 milyar dolara iyileşti. Böylece swap hariç net rezervler yerel seçimler sonrasında 58.4 milyar dolar yükseldi. Ekonomistlerin hesaplarına göre, 17 Mayıs haftasında nette 2.4 milyar dolarlık carry trade girişi yaşandı. Mart sonundan beri bu kanaldan giriş 18.2 milyar doları buldu. Yine hesaplamalara göre yabancı yatırımcıların toplam portföy girişi 4.2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Kur performansı açısından daha belirleyici olan TL cinsinden portföy (hisse, DİBS, carry trade) girişi ise 3.5 milyar dolar oldu. QNB Finansbank ekonomistleri mart sonundan beri bütün kanallardan yabancı girişinin 25.1 milyar dolara ulaşırken, kur performansı açısından daha önemli olan TL cinsinden portföy girişinin (hisse, TL DİBS, carry trade) ise 24.4 milyar dolar olduğunu hesapladı. Yabancı fon girişlerinin ilk defa ivme kazandığı geçen sene ekim sonundan beri de toplam giriş 42.7 milyar dolar, TL cinsinden 34.2 milyar dolar oldu.

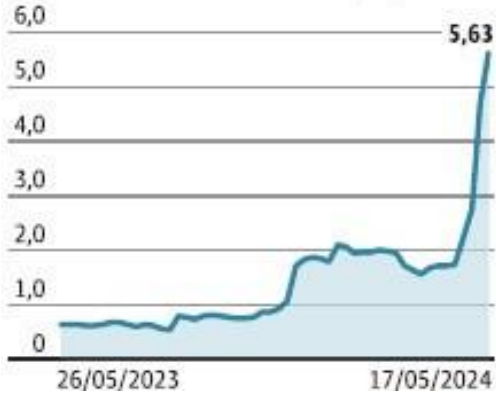
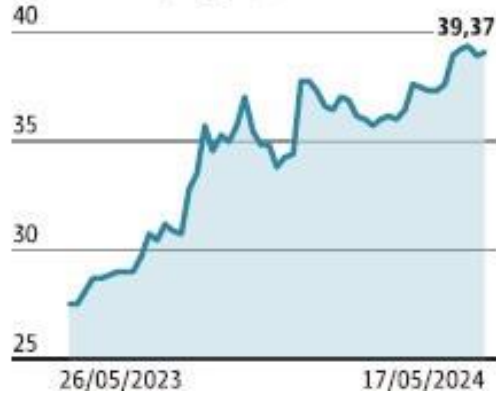
Merkez Bankası'nın net döviz alışı 47.7 milyar dolar

Merkez Bankası'nın rezerv artışı sürüyor. QNB Finansbank ekonomistlerinin yaptığı hesaba göre Merkez Bankası'nın mart sonundan 17 Mayıs'a kadarki toplam net döviz alışı 47.7 milyar dolar oldu. Ekonomistlere göre bu alışın 24.4 milyar doları yabancıların TL cinsi portföylerindeki artıştan, 12.5 milyar doları da yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduat ve yabancı para menkul kıymet toplamındaki düşüşten kaynaklandı. 10.8 milyar dolarlık açıklanamayan kısım var. Ekonomistler bunun da şubat ve marttaki ödemeler dengesindeki çıkışın tersine dönmesinden kaynaklanmış olabileceğini kaydetti.

Endekslerde 1 yılda değişim (%)

XU100	132,93	XTCRT	201,86	XINSA	72,06
XBANK	282,48	XTRZM	143,34	XSPOR	151,33
XUSIN	96,98	XELKT	86,31	XAKUR	161,54
XHARZ	127,36	XU050	129,62	XSGRT	504,42
XUMAL	184,95	XUTEK	211,2	XILTM	180,38
XTUMY	163,11	XMADN	30,52	XTAST	110,54
XULAS	132,11	XUSRD	168,98	XLBNK	273,11
XU030	130,7	XMESY	122,51	XKOBİ	241,27
XUHIZ	142,17	XGIDA	189,46	XUSRD	168,98
XHOLD	143,65	XMANA	72,01	XGMYO	85,36
XKMYA	73,14	XTEKS	94,04	XBLSM	250,11

Yabancıların toplam tahvil stokuna oranı (%)**Borsada yabancı yatırımcı payı (%)**

Bakan Mehmet Şimşek: Yabancı girişleri beklentileri aştı

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, iyi bir ilerleme kaydettiklerini belirterek, yabancı girişlerin beklentileri aştığını ifade etti.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, sermaye girişlerinin öngördüklerinden de yüksek olduğunu belirtti.

Bloomberg HT'ye konuşan Şimşek, sağlam politikalar ile yapısal dönüşümün bir araya gelmesinin, yatırımcı güveninin yeniden kazanılmasını sağlayan iyi bir söylem olduğunu belirterek, bunun da portföy tercihlerinin Türk varlıkları lehine olmasına yardımcı olduğunu, girişlere dönüştüğünü ve reel döviz kurunu dengelemeye yardımcı olduğunu ifade etti.

Tüm zorlukların üstesinden gelemedik ama iyi ilerleme kaydettik

Şimşek, Türkiye'nin offshore piyasalara yönelik düzenlemeleri gevşetme yollarını araştırdığını ve nispeten uzun vadeli swaplarla başlayabileceğini söyledi.

"Ne yapılması gerektiğini biliyoruz, ancak bunun zamanlamasına, sıralamasına ve dozuna karar verilmedi" diyen Şimşek, **"Henüz bu sürecin ilk aşamalarındayız. Tüm zorlukların üstesinden geldiğimizi söylemiyorum, ancak iyi bir ilerleme kaydettik"** ifadelerini kullandı.

Bakan Bolat'tan EKK sonrası enflasyon açıklaması: Hızla düşeceğini artık net bir şekilde biliyoruz

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Ekonomi Koordinasyon Kurulu (EKK) toplantısı sonrası yaptığı açıklamada, "Hayata geçirdiğimiz düzenlemeler ve cari açığın giderek kapanması sayesinde de haziran ayından itibaren enflasyon ve hayat pahalılığında belirgin ve hızlı bir düşüş başlayacağını artık net bir şekilde biliyoruz." dedi.

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz başkanlığında gerçekleştirilen Ekonomi Koordinasyon Kurulu (EKK) toplantısına ilişkin sosyal medya hesabından açıklamalarda bulundu.

Toplantıda, Türkiye'nin ekonomik büyümesini hızlandırmak için yatırım, üretim, ihracat ve istihdamı desteklemeye yönelik yürütülen faaliyetleri kapsamlı şekilde değerlendirdiklerini bildiren Bolat, şunları kaydetti: "Stratejik sektörlerdeki yatırımların artırılması ve üretim kapasitemizin güçlendirilmesi konularında detaylı analizler yaptık. Özellikle, ihracatımızın sürdürülebilir ve katma değeri yüksek bir şekilde artırılması için alınması gereken önlemler üzerinde durduk."

"Refah seviyesinin artırılması için adımlar atmaya devam edeceğiz"

Bolat, paydaşlarla ortaya koydukları üstün çaba sonucu ihracatın artması ve ithalatın geriletilmesiyle dış ticaret ve cari işlemler açıklarının hızla azaldığını belirterek, şu değerlendirmede bulundu: "Hayata geçirdiğimiz düzenlemeler ve cari açığın giderek

28.05.24

kapanması sayesinde de haziran ayından itibaren enflasyon ve hayat pahalılığında belirgin ve hızlı bir düşüş başlayacağını artık net bir şekilde biliyoruz. İstihdamda da rekor bir düzeye ulaşılarak 32,6 milyon vatandaşımız iş sahibi olurken, işsizlik yüzde 8,6'ya gerileme sürecine devam etti. Ekonomi Koordinasyon Kurulu olarak, tüm paydaşlarımızla işbirliği içinde çalışarak, Türkiye'nin ekonomik gücünü ve rekabetçiliğini artırma ve halkımızın güçlü ekonomi sayesinde refah seviyesinin artırılması yolunda önemli adımlar atmaya devam edeceğiz."

2023'te e-ticaret hacmi 1,8 trilyon liraya ulaştı

Elektronik platformlar üzerinden ticarete büyüme trendi sürüyor. Ticaret Bakanlığı koordinasyonundaki E-Ticaret Bilgi Platformu tarafından hazırlanan rapora göre, e-ticaret hacmi 2023'te yıllık bazda yüzde 115,15 artarak 1 trilyon 855 milyar TL'ye ulaştı.

E-ticaret hacmi geçen yıl yüzde 115,15 artışla 1 trilyon 855 milyar TL'ye, dolar bazında 77,9 milyar milyon dolara yükseldi. 2023 yılında satışı en fazla artan ürünlerin başında kuyumculuk ürünleri yer aldı.

Ticaret Bakanlığı koordinasyonundaki E-Ticaret Bilgi Platformu tarafından hazırlanan "e-Ticaretin Görünümü" raporu yayımlandı. Raporda, 2023'te e-ticaret hacminin yıllık yüzde 115,15 artışla 1 trilyon 855 milyar TL'ye, dolar bazında 77 milyar 890 milyon dolara yükseldiği belirtildi. E-ticaret içinde en büyük pay perakendenin oldu. 2023'teki 1 trilyon 855 milyar TL'lik hacmin 989 milyar TL'si perakende satışlardan oluştu. Enflasyonun yaşandığı bir yıl olan 2023'te işlem adedi olarak bakıldığında artış yüzde 22,25 oldu. Yıllık e-ticaret işlemi 2023'te 5 milyar 870 milyon adete ulaştı.

Rapora göre e-ticaret kanallarından toplam harcamanın yarısını 15-36 yaş grubu gerçekleştirdi. En fazla alışveriş yapanlar ise yüzde 4,6 ile 29 yaşındakiler oldu. Raporda, 2024 yılı sonu itibariyle işlem sayısının 6 milyar 670 milyon adete, tutarın ise 3,4 trilyon TL'ye ulaşacağı tahmin edildi.

Raporda e-ticaretin hem tutar hem de işlem sayısı itibariyle 2019 yılı sonrasında yıllık ortalama bileşik hesapla artış kaydettiğine dikkat çekildi. İşlem sayısında yıllık bileşik ortalama büyüme yüzde 44,13, bunun içinde perakende e-ticaretin yüzde 45 olarak hesaplandı.

Sınır ötesi ticarete küresel platformlar etkili

Sınır ötesine yapılan e-ticaret satışlarında da artış gözlendiği belirtilen raporda, en fazla ürün satışı yapılan ülkeler Kanada, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Almanya, Azerbaycan ve Hollanda olarak sıralandı. Raporda bu ülkelerin öne çıkmasında küresel çapta faaliyet gösteren e-ticaret kanalları ile yine bu ülkelerin organize lojistik ve kargo altyapılarının etkisine dikkat çekildi.

Rapora göre, Türkiye’de tutar bazında e-ticaretin yüzde 93,37’si yurt içinde satıldı. Yüzde 3,75’i yurt dışından satın alınan ürünlerden oluşurken, yüzde 2,88’i yurt dışına satışlardan oluştu.

En fazla beyaz eşya satılıyor

2023 yılında satışı en fazla artan ürünlerin başında yüzde 115,2 ile kuyumculuk ürünleri yer aldı.

Yine tutar bazında beyaz eşya ve küçük ev aletleri yüzde 12,6’lık payla ilk sırada yer aldı. Bu sektördeki satışlar 233,1 milyar TL olarak belirlendi. Bunu, 7,3 pay ve 135 milyar TL ile elektronik, yüzde 6,9 pay ve 127,3 milyar TL ile giyim-ayakkabı-aksesuar ve yüzde 5,5 pay ve 102,4 milyar TL ile havayolları, yüzde 4 pay ve 75,1 milyar TL ile gıda- süpermarket izledi.

En yüksek uyum sağlayan İstanbul şirketleri

Rapora göre Türkiye’de e-ticaret yapan 559 bin 412 şirket bulunuyor. Ayrıca, e-ticarete aracılık eden pazaryerlerinde 540 bin dolayında firma yer alıyor. Ticaret Bakanlığı’nın kendi geliştirdiği metodolojiyle yaptığı hesaplamaya göre İstanbul’da kurulu şirketler en yüksek e-ticaret uyumunu gösteriyor. Bu ili Kayseri, Çorum, İzmir ve Kocaeli izliyor.

AB'den Türkiye'ye 1 milyar euroluk destek taahhüdü

Avrupa Birliği (AB), Türkiye'deki Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar için 1 milyar euroluk destek taahhüdünde bulundu.

AB Komisyonundan yapılan yazılı açıklamada, "Suriye ve bölgenin geleceğinin desteklenmesi" konulu 8'inci Brüksel Konferansı'nın sonuçlarına ilişkin detaylara yer verildi.

AB'nin 2024 ve 2025 için 2,12 milyar euro taahhütte bulunduğunun belirtildiği açıklamada, "Bu yardım, hem Suriye içindeki hem de komşu ülkelerdeki Suriyelilerin yanı sıra, Türkiye, Lübnan, Ürdün ve Irak'taki ev sahibi topluluklara da destek sağlayacak." denildi.

Açıklamada, "AB, 2023'te yapılan 7'nci Brüksel Konferansı'nda Suriye'deki nüfusun yanı sıra Suriyeli mülteciler ve Lübnan, Ürdün ile Irak'taki savunmasız ev sahibi topluluklara yönelik 2024 yılı için verdiği 560 milyon euroluk taahhüdü teyit etti. AB söz konusu komşu ülkelere 2025 yılı için ilave 560 milyon euro taahhüt etti. AB, Türkiye'deki Suriyeli mültecileri ve hassas durumdaki ev sahibi toplulukları desteklemek için 1 milyar euro taahhütte bulundu." ifadeleri kullanıldı.

Açıklamada, ayrıca 2025 taahhütlerinin 2027 yılına kadarki dönemi kapsayan mali paketin bir parçası olduğu belirtildi.

28.05.24

Siyasi çözüm vurgusu

Açıklamada, konferansın AB yönetimi ile üye ülkelerini, Suriye'nin komşu ülkelerini, diğer ortak ülkeler ve bağışçıların yanı sıra Birleşmiş Milletler dahil uluslararası kuruluşlardan temsilcileri bir araya getirerek, Suriye'de BM Güvenlik Konseyi'nin 2254 sayılı kararı doğrultusunda müzakerelere dayalı bir siyasi çözüme ulaşılmasının desteklenmesinin acil önemi vurgulandı.

Toplam 7,5 milyar euro hibe ve kredi

AB Komisyonunun kriz yönetimi ve insani yardımlardan sorumlu üyesi Janez Lenarcic, konferansın sonunda yaptığı açıklamada toplam 7,5 milyar euro hibe ve kredinin taahhüt edildiğini duyurmuştu.

Kuzey Kıbrıs çiftçisi ithal ete karşı eylemde

Ali Ekber YILDIRIM

28 Mayıs 2024 Salı

TARIM DÜNYASINDAN

Et ithalatı, hükümetin hayvancılık politikası Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde çiftçilerin sert tepkisine neden oldu. Hayvan yetiştiricileri, sendikalar ve diğer sivil toplum örgütleri hükümetin hayvancılık politikasına tepki göstererek 8 gündür kitlesel eylemler yapıyor.

Başkent Lefkoşa'da 20 Mayıs Pazartesi günü başlayan çiftçi eylemi, 27 Mayıs Pazartesi günü sendikaların aldığı genel grev ve eyleme destek kararı ile kitlesel boyutlara ulaştı. Hayvan yetiştiricileri ve onları destekleyen sendika ve sivil toplum örgütlerinin tepkisi Başbakan Ünal Üstel'in donmuş et ithalatını savunması ile doruğa çıktı.

Eylemlere destek olmak için Türk Amme Memurları Sendikası (KTAMS), Kamu İşçileri Sendikası (Kamu-İş) tam gün greve gitti. Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası (KTÖS) da genel greve destek verdiğini açıkladı.

Hayvan Üreticileri ve Yetiştiricileri Birliği, Lefkoşa'da hükümetin hayvancılık politikalarını ve ithal et kararını protesto etmek için 20 Mayıs 2024 Pazartesi gününden beri traktörlerle Başbakanlık ile Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı önünde eylemlerini sürdürüyor.

Et ithalatı için TÜK'e yetki verildi

Hayvan Üreticileri ve Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mustafa Naimoğulları, Bakanlar Kurulu'nun et ithalatı için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Toprak Ürünleri Kurumu(TÜK)'nu yetkilendirdiğini söyleyerek buna tepki olarak eylem yaptıklarını söylüyor.

Kuzey Kıbrıs'taki Toprak Ürünleri Kurumu, Türkiye'deki Et ve Süt Kurumu, Toprak Mahsulleri Ofisi gibi piyasayı düzenleme kurumu olarak çalışıyor. Türkiye'de nasıl ki

hayvan ve et ithalatı için Et ve Süt Kurumu'na, hububat, bakliyat gibi ürünlerde Toprak Mahsulleri Ofisi'ne ithalat yetkisi veriliyorsa, Kuzey Kıbrıs'ta bu görevi yapan Toprak Ürünleri Kurumu'na yetki veriliyor. İthalat yetkisinin verilmesi üreticilerin tepkisine neden oldu ve eylemler başladı.

Üreticiler ne istiyor?

Kuzey Kıbrıs'ta hayvan yetiştiricileri, girdi maliyetlerinin çok yüksek olmasına karşın çiğ süt ve canlı hayvan fiyatlarının düşük olmasından şikayet ediyor. Hükümet tarafından belirlenen çiğ süt fiyatı ile hayvan fiyatının maliyetlerin altında kaldığını belirterek, mazot başta olmak üzere girdilerde indirim yapılmasını istiyor.

Hayvan yetiştiricileri girdilerin ucuzlatılmasını isterken hükümetin et fiyatını düşürmek için dondurulmuş et ithalatı yapacağını açıklaması bardağı taşıran son damla oldu. Üreticiler ithalatla et fiyatının düşmeyeceğini yerli üreticinin yok edileceğini iddia ediyor.

Yetiştiriciler ithalata karşı tepkilerini göstermek üzere başbakanlık binası ile Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı önünde traktörlerle yolları kapatıp eyleme başladı. Getirdikleri saman balyalarını başbakanlık önünde yakarak protesto ettiler. Ayrıca başbakanlığın ve bakanlığın duvarlarını, demir bariyerleri yıkarak tepkilerini gösterdi.

Girdi fiyatlarındaki yüksek artışa rağmen çiğ süt ve canlı hayvan fiyatının çok düşük kaldığını belirten üreticiler hükümetin et fiyatını düşürme bahanesiyle et ithal etme kararının kabul edilemez olduğunu söylüyor. Üreticiler ithalatla et fiyatının düşmeyeceğini, girdi maliyetlerinin düşürülmesi gerektiğini söylüyor.

İthalat çözüm değil

Hayvan Üreticileri ve Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mustafa Naimoğulları ithalatın çözüm olmadığını ve hükümeti, bakanlığı bu konuda uyardıklarını belirterek bu eylemleri haklarını almak için yaptıklarını söylüyor.

Mustafa Naimoğulları, eylemin başladığı 20 Mayıs'tan 1 gün sonra Maliye Bakanı ile Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı ile toplantı yaptıklarını ancak herhangi bir uzlaşma sağlanmadığını belirtti.

Kıbrıs'ta yayınlanan gazetelere göre Hayvan Üreticileri ve Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mustafa Naimoğulları, 21 Mayıs Dünya Süt Haftası'nda süt üreticilerinin yaşadığı sorunları ve hükümetin tutumunu şu sözlerle eleştirdi: " 21 Mayıs Dünya Süt Haftası. Başbakan ile Tarım Bakanı, Lapta ve Alsancak'ta hayvancının sütü ile kutlama yapıyorlar. Sütü üretenler maliyetin altında çalışıyor. Hükümet yetkilileri üreticilerin sorunlarını dinlemek yerine çocuklara süt vererek onları kandırıyor."

Hükümetin üreticinin düşmanı olduğunu iddia eden Naimoğulları, bir torba yemin 20 Mayıs itibarıyla 1000 lira olduğunu belirterek artan maliyetler karşısında kendilerine gereken desteklerin verilmediğini anlattı.

Halkın alım gücü düştü, ithal ürünler de pahalı

Hür-İş Sendikası Başkanı Ahmet Serdaroğlu eylemleri değerlendirirken şu değerlendirmeyi yaptı : “Bu mesele sadece et meselesi değil. Halkın alım gücü düştü. Fiyatlar arttığı için asgari ücret artırılıyor. Asgari ücret artınca fiyatlar artırılıyor. Benzine, mazota her şeye zam yapıyorlar. İthal et gelecek fiyatlar ucuzlayacak diyorlar. İthalatla ucuzlama olmaz. O zaman ithal gelen diğer ürünlerin, yeşilin, domatesin fiyatı niye düşmüyor. Biz yeşili domatesi yiyemiyoruz. Dar gelirli, birçok ürünü alamıyor. Restoranda 1 balık 1000 lira kim yiyebilir? İthal demek ucuz demek değil. Üretmediğin hiç bir ürünün fiyatını kontrol edemezsin. Hayvan yetiştiricileri eylem yaparken et fiyatı pahalı olsun demiyor, üretim maliyeti düşürülsün diyor. Halk ne yediğini bilsin. Nerden geldiği belli olmayan ürünleri tüketmesin.”

Kasaplar da ithalata karşı

Kasaplar Birliği Başkanı Raşit Şenkaya ithal et talep etmediklerini ve buna hiçbir zaman destek vermediklerini belirterek:“İthal ete ihtiyaç varsa buna biz ortak karar veririz. Bizim amacımız öncelikle ülkedeki hayvanın tüketilmesini sağlamak. Hayvan yetiştiricisi olmadan kasaplar olamaz. İthal et konusu bir an önce son bulmasını ve mağduriyetin ortadan kaldırılmasını istiyoruz” dedi.

Başbakan Üstel’in eylemlere tepkisi ve ithal et savunması

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanı Ünal Üstel, yaşanan eylemler ve et ithalatı ile ilgili geçen hafta yaptığı açıklamada tüm kesimleri sağduyuya davet ederek özetle şunları söyledi:

“Her sektör ya da her zümrenin öncelikle kendi çıkarlarını savunması doğaldır. Ancak herkesin, zümresel ve sektörel çıkarların, toplumsal çıkarlardan önde olamayacağını da bilmesi ve ona göre hareket etmesi gerekmektedir. Başbakan olduğum ilk günden bu yana, her zaman verimli diyalogdan yana oldum. UBP - DP - YDP koalisyon hükümeti de bir bütün olarak bu politik tutumu izlemiştir.

Hayvancılar ve kasaplarla da bu anlayışla görüşmeler yaptık. En başta ortak uzlaşma metni imzaladık. Biz sözümüzde durduk, ancak muhataplarımız durmadı. Et fiyatlarında bizim için en önemli kriter, özellikle düşük gelir grubundaki vatandaşlarımızın, halkımızın evine galesiz(sıkıntısız) et götürebilmesi, sağlıklı ve ucuz eti kasabında bulabilmesidir.

Diyalogdan kaçmıyoruz

Diyalogdan kaçtığımız yok... Ancak diyalog, kimseye empoze etme fırsatı olarak değerlendirilemez. Hükümete geldiğimiz günden beri, üreticilerimize tarihte görülmemiş, enflasyonun da üzerinde destekler, krediler ve hibeler verdik. Üreticimize asla diyalog yolunu kapatmadık. Ancak müzakere masasında halkın temsilcilerinin olmaması, halkı düşünmemeye neden olamaz.

Güney Kıbrıs 6 ülkeden et ithal ediyor

Güney'de altı farklı ülkeden et ithal edilmektedir. Yani başımızda Güney Kıbrıs'ta her gelir grubundan insan dilediği fiyata ete ulaşabilmektedir. KKTC'de de, uzun yıllardır, farklı isimlendirmelerle özellikli et ithaline izin verilmektedir. On yıla yakındır devam eden uygulamaya hiç bir tepki vermeyenler, sıra dar gelirli vatandaşımız için sağlıklı ve ucuz et ithaline gelince kıyameti koparmıştır. Halkımız bu gerçeği gördüğü için eylemlere destek vermiyor.

KKTC bir hukuk devletidir. Hak arayışı ortamı, yasaların ve hukukun ayaklar altına alınması ortamı değildir. Hak arayan herkes ve her örgüt bunun bilinci ve sorumluluğuyla hareket etmelidir. Hükümete meydan okurken, hukukun üstünlüğüne meydan okunduğu da bilinmelidir.

Geri adım atmayacağız

"Hükümet geri adım atmıyor" diyenler var. Evet bizler halkın sağlıklı ve ucuz et alabilme kararlılığımızdan geri adım atmayacağız. Geline bu aşamada, herkesi bir kez daha sağduyu ile hareket etmeye davet ediyorum. Kimsenin toplumsal huzur ve barış ortamını bozmaya hakkı yoktur."

Özetle, Kuzey Kıbrıs'ta hükümetle çiftçiler et ithalatı, hayvancılık politikaları nedeniyle karşı karşıya geldi. Türkiye'de de hayvancılık politikaları çok eleştiriliyor. Hükümet, kırmızı et fiyatını düşürmek bahanesiyle 2010 yılından bu yana canlı hayvan ve et ithalatını kesintisiz sürdürüyor. Ancak et fiyatları düşmedi daha çok arttı. Üstelik hayvan varlığı azaldı. Dışa bağımlılık arttı. Kuzey Kıbrıs'ın Türkiye'nin düştüğü ithalat sarmalından ders çıkarmalı. Türkiye'deki çiftçiler de Kınırslı hayvan yetiştiricilerinden ders almalı.

Çiğ süt alım fiyatı 20 lira 85 kuruş

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı Hayvancılık Dairesi çiftçi eylemlerinin başladığı 20 Mayıs'ta yaptığı açıklamada çiğ süt alım fiyatının 1 lira 55 kuruş artırıldığı duyuruldu. Açıklamada özetle şöyle denildi: "Üretimin devamlılığını sağlamak adına yapılan maliyet çalışmaları doğrultusunda, üretim maliyetleri ve sürdürülebilirlik payları da dikkate alınarak inek sütüne litre başına 1 lira 55 kuruş artış yapıldı. Buna bağlı olarak inek sütü alım fiyatı 20 lira 85 kuruşa yükselmiştir. Küçükbaş süt fiyatları da aynı oranlarda arttırılmış, koyun sütü litre başına 39 lira 50 kuruş, keçi sütü de 31 lira olarak güncellenmiştir. Güncellenen fiyatlar 16 Mayıs 2024 tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde uygulamaya girmiştir. Yine özellikle hellim tesciline hazırlık adına başlatılan PDO desteklemesi de aynen devam edecektir. Süt toplama merkezleri devreye girene kadar açık toplanan küçükbaş sütlerinin de fiyat dengesi korunmuştur. Başta hayvancımızın girdi maliyetlerini ucuzlatmak adına yapılan çalışmalar, kaba yeme ve hibe arpa gibi verilen destekler ile 2023 ve 2024 yıllarında hayvancılığın gelişmesine, rekabet edilebilirliğine yapılan katkıların yanı sıra, üretilen ürünlerin de değerlendirilmesine

28.05.24

katkılarımız ÷lkemiz tarımının istenilen d÷zeye ulaşması adına artarak devam edecektir.”

Asgari ücret artınca süte zam geldi

Kuzey Kıbrıs'ta 1 Mayıs'ta geçerli olacak ikinci dönem asgari ücreti belirlendi. Yılın başında brüt 27 bin 587 lira ve net 24 bin lira olan asgari ücret yüzde 23,5 oranında artırıldı. Asgari ücret brüt 34 bin 70 lira net olarak 29 bin 640 lira oldu.

Asgari ücretin artmasıyla birlikte birçok üründe olduğu gibi süte de zam geldi. Kuzey Kıbrıs'ta 24 Mayıs 2024 itibariyle tüketicinin aldığı Koop Süt'ün 1 litrelik sütü 41 lira 50 kuruştan 2 lira artışla 43 lira 50 kuruş oldu. Yağsız sütün litresi 48 lira 10 kuruş, laktozsuz sütün litre fiyatın da 51 lira 40 kuruşa çıktı.

28.05.24

Üreterek mi dezenflasyon?

Ferit Barış PARLAK

28 Mayıs 2024 Salı

İlk çeyrekte... Yatırım için verilen “teşvik belgesi” sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 20.9 düştü...

Yatırım tutarı ise yüzde 45.4 azaldı...

Bu yatırımlar için hedeflenen istihdam sayısı da yüzde 23.4 daha düşük...

Ve... Azalan bu teşvik belgelerinin yüzde 40'ı da mevcut/eski yatırımlar için...

Ve... İhraç malı üretimi için gerçekleştirilen ara malı/hammadde ithalatı düşüyor... Üretim için gereken yatırım malı ithalatı da düşüyor...

Mevcut tesislerin kapasite kullanım oranı da düşüyor...

Yatırımlar/üretim düşerken... Dezenflasyon süreci nasıl başlıyor?!

Geçtiğimiz Haziran ve Temmuz ayında açıklanan “çok yüksek” enflasyon oranlarının ardından, bu yılın aynı aylarında enflasyon “yüksek” oranda artsa dahi, baz etkisiyle enflasyonun hızının düşeceği biliniyor...

Ya sonra?

Enflasyon...

28.05.24

Yerli mal ve/veya hizmet arzı, talebe göre düşükse ve/veya düşük kalmaya devam ederse düşmez...

Bu pozisyonda, kur fiyatları da düşmez...

Bütçe açığı, dış açık, cari açık da düşmez...

VELHASIL

Yatırım/üretim düşünce...

Ya borçlanarak, ya yabancının tasarrufunu yurtiçinde değerlendirmesini bekleyerek kur fiyatını düşürebilir/dengeleyebiliriz...

Bu gerçekleşme ile “dezenflasyon sürecini” geçici olarak başlatabiliriz...

Borcun, teknoloji geliştirmede/ üretimde kullanılması... Olumludur ama “bugünkü veriler” borçların bu yönde değerlendirilemediğinin kanıtı...

“Kaynakları etkin/verimli kullanarak, geliştirenin/üretenin maliyetlerini düşürecek öncelikli alanlara aktarmak...” gibi cümleleri “sözde bırakmama” zorunluluğunda olduğumuz bir süreçten geçiyoruz...

Ekonomide fren eğilimi

Naki BAKIR

28 Mayıs 2024 Salı

İmalat sanayiinde mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı, mayısta 0,4 puan düşerek yüzde 76,6'ya indi.

Sıkı para esaslı ekonomik programın uygulama dönemi bir yıla yaklaşırken, imalat sanayii (reel sektör) başta olmak üzere genel ekonomide yavaşlama belirtileri güçleniyor. Mayıs ayında imalat sanayiinde kapasite kullanım oranı ve reel kesim güven endeksi düşüş kaydetti, temel göstergelere ilişkin kısa vadeli beklentilerde kötümserlik dozu nisana göre biraz daha arttı. Güven endeksleri hizmetler sektöründe önceki aya göre değişmezken, ticaret ve inşaat sektörlerinde düşüş gösterdi.

Sanayicilerde gelecek üç aya ilişkin beklentilerin oranı (%)						
	Nisan			Mayıs		
	Artacak	Aynı K.	Azalacak	Artacak	Aynı K.	Azalacak
TOPLAM SİPARİŞ	37,7	51,3	11,0	33,2	54,8	12,0
-İç piyasa siparişi	31,9	57,1	11,0	32,2	56,3	11,5
-İhracat siparişi	31,5	58,7	9,8	28,8	60,1	11,1
ÜRETİM	30,4	62,9	6,7	31,8	57,9	10,3
KISA VADELİ TL KREDİ FAİZİ	40,9	57,1	2,0	26,5	70,5	3,0
ORTALAMA BİRİM MALİYET	63,7	35,2	1,1	58,5	41,3	2,2
SATIŞ FİYATI	46,7	47,3	6,0	42,7	52,7	4,6
İSTİHDAM	15,6	77,9	6,5	16,8	76,0	7,2

İmalatta kapasite kullanımını yüzde 76,6

Merkez Bankası, her ay imalat sanayi işyerlerinde gerçekleştirdiği İktisadi Yönelim Anketi'nin mayıs ayı sonuçlarını yayımladı.

Mayısta 1.777 işyerinde yapılan anketin sonuçlara göre imalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı, önceki aya göre 0,4 puan

düşerek yüzde 76,6'ya indi. Mevsimsel etkilerden arındırılmamış kapasite kullanım oranı ise önceki aya göre 0,4 puan azalarak yüzde 76,3 oldu. Kapasite kullanımını önceki aya göre tüketim mallarında 0,6 puan artarak yüzde 73,6'ya yükseldi.

Bu kapsamda dayanıklı tüketim mallarında 0,8 puan düşüşle yüzde 74,3 olan kapasite kullanımı, dayanıksız tüketimde 1,1 puan artışla yüzde 73,5'e yükseldi. Kapasite kullanımı ara mallarında 0,9 puanlık düşüşle yüzde 76,1, yatırım mallarında ise 0,7 puan yükselişle yüzde 76,6 oldu.

Reel kesimin güveninde düşüş

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksleri			
	Nisan	Mayıs	Değ. %
Hizmet sektörü güven endeksi	117,1	117,1	0,0
Son 3 aylık dönemde iş durumu	116,9	115,8	-0,9
Son 3 aylık dönemde hizmetlere talep	116,2	115,5	-0,6
Gelecek 3 ayda talep beklentisi	118,2	120,1	1,6
Perakende ticaret güven endeksi	115,5	111,7	-3,3
Son 3 aylık dönemde iş hacmi-satışlar	136,0	125,4	-7,8
Mevcut mal stok seviyesi	89,6	92,2	2,9
Gelecek 3 ayda iş hacmi-satış beklentisi	120,9	117,4	-2,9
İnşaat sektörü güven endeksi	88,6	88,3	-0,3
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi	82,8	83,1	0,4
Gelecek 3 ayda toplam çalışan sayısı beklentisi	94,4	93,5	-1,0

Mayıs ayında alt sektörler içinde en yüksek kapasite kullanım oranları yüzde 83,5'le kâğıt, yüzde 83,2 ile ağaç ve yüzde 80,9'la diğer ulaşım araçlarında gerçekleşti; bu ay en düşük kapasite ile çalışan alt sektör ise yüzde 64,8'le deri oldu. Önceki aya göre en sert düşüşler 2,9 puanla makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı, 2,1 puanla kâğıt ve 2 puanla temel eczacılıkta yaşandı.

Kapasite kullanımında aylık bazda en yüksek artışlar ise 4,4 puanla içecek, 3,1 puanla diğer ulaşım araçları ve 2,8 puanla giyim alt sektöründe kaydedildi. Reel Kesim Güven Endeksi, mayısta önceki aya göre 0,7 puan düşerek 105,4, mevsimsellikten arındırılmış endeks de 1,1 puan azalarak 102,4 düzeyine geriledi.

Geçen yıl genel seçimlerin yapıldığı mayıs ayında 105,1 düzeyinde bulunan mevsimsellikten arındırılmış Reel Kesim Güven Endeksi, haziranda 105,7'ye çıktıktan sonra sürekli gerileyerek bu yıl şubatta 102'ye kadar düşmüş, yerel seçimlerin yapıldığı martta ise pozitif beklentilerde artışın etkisiyle 103,5'e yükselmiş, nisanda da aynı düzeyde kalmıştı.

İmalatta son üç ay

İktisadi Yönetim Anketi'ne göre imalat sanayii işyerleri içinde son üç ayda üretim hacmini artıranların oranı yüzde 20,9'da kaldı. Yüzde 63,3'le büyük kesim üretim düzeyini aynı tutarken, yüzde 15,8'lik bir kesim ise üretimi kısma yoluna gitti. İşyerlerinin yüzde 16,1'lik bir bölümü son üç ayda iç piyasadan aldığı sipariş miktarının arttığını bildirirken, yüzde 18,5'in de düşüş tespit edildi.

Son üç ayda ihracat siparişleri artan işyerlerinin payı yüzde 17,9, azalanların yüzde 17,1 oldu. Yüzde 17,1'lik bir kesim, şu anda kayıtlı siparişlerinin miktarının "normalin altında" olduğunu bildirdi. İşyerlerinin yüzde 66,7 ile ezici kesimi son üç ayda ortalama birim maliyetlerinin yükseldiğini kaydetti.

İhracatta beklentiler negatife dönüyor

Bulduğu sanayi dalındaki genel gidişat konusunda bir ay öncesine kıyasla daha iyimser olanların oranı mayısta yüzde 9,2'de kaldı. Yüzde 76,6 oranı ile dört sanayiciden üçü, önceki aya kıyasla gidişatın aynı, yüzde 14,2'lik bir kesimin ise daha kötü olduğu görüşünde.

Mayıs ayında sanayicilerin son üç aya ilişkin değerlendirmeleri sektörde vasat bir performansla işaret ederken, talep ve piyasa koşullarında gelecek üç aya ilişkin beklentilerde de iyimserliğin düşük olduğu görüldü. Gelecek üç ayda toplam siparişlerde artış bekleyen işyerlerinin nisan anketinde yüzde 37,7 olan oranı, mayısta yüzde 33,2'ye düşerken, düşüş bekleyenlerin oranı biraz daha artarak yüzde 11'den yüzde 12'ye yükseldi.

İç piyasadan sipariş artışında beklenti yükselirken, ihracat siparişlerinde ise tersine bir durum göze çarptı. İç piyasa siparişlerinde artış bekleyen sanayi işyerlerinin oranı önceki aya göre 0,3 puan artarak yüzde 32,2, düşüş bekleyenler 0,5 puan artarak yüzde 11,5 oldu. İhracat siparişlerinde artış bekleyenler bir ayda 2,7 puan düşerek yüzde 31,5'ten yüzde 28,8'e geriledi, düşüş bekleyenlerin oranı ise yüzde 9,8'den yüzde 11,1'e çıktı.

Maliyetlerde artış kaygısı azalıyor

Sanayicilerin yüzde 56,5'le le ezici çoğunluğu gelecek üç aydaki üretim süreçlerinde ortalama birim maliyetlerinde artış bekliyor. Ancak birim maliyetlerde yükseliş bekleyenlerin oranının nisana göre 7,2 puan düştüğü dikkati çekti. Gelecek üç ayda birim maliyetlerin değişmeyeceği görüşündeki işyerlerinin nisanda yüzde 35,2 olan oranı da mayısta yüzde 41,3'e yükseldi. Mayıs ayında yüzde 2,2'lik bir kesim ise gelecek üç ayda birim maliyetlerde düşüş beklentisini dile getirdi.

Üretimi artırma azmi zayıf

Maliyete etki eden unsurların başında gelen kısa vadeli TL kredi faizlerinde gelecek üç ayda artış bekleyen işyerlerinin nisanda yüzde 40,9 olan oranı mayısta yüzde 26,5'e düştü. Faizlerin aynı kalacağı beklentisi mayısta yüzde 70,5'e yükseldi. Yüzde 3'lük bir kesimin ise faizlerde düşüş beklediği görüldü.

Toplam siparişler ve maliyetlerdeki beklentilerine paralel olarak sanayicilerin üretim artışı eğilimi de ihtiyatlı bir seyir izliyor. Gelecek üç ayda üretim artışı planlayan işyerlerinin önceki ankette yüzde 30,4 olan oranı son ankette biraz yükselerek yüzde 31,8'e çıktı.

Yüzde 57,9'la ana kesimin mevcut üretim düzeyini koruma eğiliminde olurken, üretimi kısma eğilimindekilerin oranı yüzde 6,7'den yüzde 10,3'e yükseldi. Maliyetler, faiz, talep gibi faktörlerde beklenen gelişmeler, sanayicilerde gelecek döneme ilişkin zam eğilimini baskılıyor. Gelecek üç ayda satış fiyatlarını artıracığını bildiren işyerlerinin nisanda yüzde 46,7 olan oranı mayısta yüzde 42,7'ye geriledi.

Gelecek üç ayda istihdamını artırmayı öngören işyerlerinin oranı ise küçük bir artışla yüzde 15,6'dan yüzde 16,8'e çıktı. Gelecek bir yılda önceki bir yıla göre daha fazla yatırım yapmaya hazırlanan sanayicilerin oranı da mayısta yüzde 27,2'ye geriledi. Söz konusu oran bu yıl nisan da yüzde 30'la son 12 ayın en yüksek düzeyini görmüştü. Sanayicilerin gelecek on iki ayda üretici fiyatları bazında (ÜFE) yıllık enflasyon beklentisi de nisan ayındaki yüzde 55,5 düzeyinden mayısta yüzde 54,6'ya indi.

Genel güvende gerileme

Öte yandan, imalat sanayi dışındaki diğer temel sektörlerdeki güven düzeyinde de mayısta negatif bir trend görüldü. Bu da uygulanan sıkı para temelli ekonomik programın genel fren etkisi yanında, piyasaların enflasyonda düşüş ve makro dengelerde hızlı bir iyileşme beklentisini satın alma yerine ihtiyatlı olmayı tercih ettiğine işaret ediyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı mevsim etkilerinden arındırılmış endekslere göre mayıs ayında güven hizmetler sektöründe 117,1'le aynı kalırken, perakende ticaret sektöründe yüzde 3,3 düşüşle 111,7'ye, inşaat sektöründe de yüzde 0,3 düşüşle 88,3'e geriledi. Hizmetlerde alt endekslere göre son üç aydaki iş durumu önceki aya göre yüzde 0,9, bu dönemde hizmetlere olan talep de yüzde 0,6 düşerken, gelecek üç aydaki talep beklentisinde ölçülen yüzde 1,6'lık artış, genel endeksi nisandaki düzeyinde tuttu.

Perakende ticaret sektöründe ise son üç aydaki iş hacminin (satışlar) yüzde 7,8 gerilediği dikkati çekti. Mevcut mal stok seviyesi yüzde 2,9 artarken, gelecek üç ayda satış beklentisi önceki aya göre yüzde 2,9 geriledi. İnşaat sektöründe alınan kayıtlı siparişlerin miktarında önceki aya göre yüzde 0,4 artış, gelecek üç ayda toplam çalışan sayısı beklentisinde ise...

Abdulkadir Selvi

Özgür Özel'in samimiyet testi

ÖZGÜR Özel, seçimlerden sonra farklı bir siyaset izliyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'la görüşmesi, yurtdışına gideceği zaman Dışişleri ve Milli Savunma Bakanlarından brifing almak istemesi gibi. Bu tavır takdir ediliyor. Milletimizin çoğunluğu tarafından kabul görüyor.

Söz konusu Türkiye'nin çıkarları olunca iktidar ve muhalefet ayrımı olmaz.

CHP'NİN EKSENİ KAYMIŞTI

Maalesef Kılıçdaroğlu döneminde bu sağlanamadı.

Kılıçdaroğlu zamanında CHP'nin ekseni kaydı. Irak-Suriye ve Libya tezkerelerinde ret oyu veren anlayış CHP'nin misyonuna yakışmıyordu.

CHP'NİN MİSYONUNA UYGUN

Özgür Özel'in önce Türkiye, sonra parti anlayışını doğru bulanlardanım. Bu misyon, Cumhuriyet'in kurucusu Atatürk'ün partisi olduğu iddiasındaki CHP'ye yakışıyor.

Özgür Özel bunu "Türkiye'de ana muhalefet partisiyiz ama yurtdışında Türkiye partisiyiz" diye formüle ediyor.

Özgür Özel'in bu düşüncelerinde samimi olduğunu göstermesi açısından önüne bir fırsat çıktı.

PKK'nın 11 Haziran'da Suriye'de yapmayı planladığı yerel seçimi kast ediyorum.

MCGURK'UN PLANI

Bu plan, ABD'nin karanlık adamı McGurk tarafından Türkiye'ye kurulmuş bir tuzaktır. Bu, PKK'nın özerklik adı altında bir bölgeye sahip olması demektir. Bu, Suriye

28.05.24

şekillendirilirken PKK'ya önce özerk bir yönetim sonra bir devlet armağan etme projesidir. Bu Türkiye'nin beka meselesidir.

Bunun iktidarı ve muhalefeti olmaz.

Özgür Özel'in başta terörle mücadele olmak üzere milli meselelerde Türkiye'nin menfaatlerinin yanındaki tutumunu burada göstermesi gerekiyor.

TEST DEĞİL FIRSAT

Özgür Özel'in ABD eliyle PKK'ya bir terör devleti kurdukmak için atacağı ilk adımın karşısına çıkıp ana muhalefet lideri olarak bir tavır koyması gerekiyor. Bunu bir samimiyet testi olarak söylemiyorum. Özgür Özel'in Türkiye'nin milli meselelerindeki samimiyetini göstermesi açısından bir fırsat olarak görüyorum.

TÜRKİYE'NİN YANINDAYIZ

'ABD'nin PKK'ya bir devlet kurdukmak için yaptığı bu planın karşındayız. Ana muhalefet partisi olarak bu konuda hükümetin yanında yer alıyoruz. Bu seçimler derhal iptal edilmeli. Israr edilirse Türkiye gereğini yapmalı. Bunun için her türlü desteği vermeye hazırız' demesi gerekiyor.

SURİYE'NİN TOPRAK BÜTÜNLÜĞÜ

İkinci bir nokta ise Suriye'nin toprak bütünlüğü. Türkiye başından beri Suriye'nin toprak bütünlüğüne vurgu yapan tek ülke.

Suriye toprakları üzerinde bir PKK devletinin kurulması ise ülkenin parçalanması demektir.

Bu, Suriye'den sonra en çok bize zarar verir.

Özgür Özel'in bu duruşu sergilemekten, Türkiye lehine olan bu tavrı koymaktan çekineceğini zannetmiyorum.

O gün işte bugün.

TÜRKİYE NORMALLEŞİRKEN ERDOĞAN'IN MİSYONU

Cumartesi Anneleri 5 buçuk yılın ardından bu hafta sonu 1000'inci haftada Taksim'de eyleme ilk başladıkları Galatasaray Meydanı'nda toplandı. En küçük bir olay meydana gelmeden dağıldılar. Cumartesi Anneleri coplanmadı, yerlerde sürüklenenler olmadı. O nedenle birçoğumuzun Taksim'deki buluşmadan haberi bile olmadı.

Tam aksine yasaklansaydı, Taksim'e girmek isteyenlerin üzerine gaz sıkılsaydı, coplansalardı... Yaralananlar, ara sokaklara kaçanlar, polis tarafından yakalanıp

28.05.24

gözüne alınanlar olsaydı hepimizin haberi olurdu. Ama ülke gerilirdi. Cumartesi Anneleri faili meçhullerin kol gezdiği 90'lı yılların karanlık dönemlerinde eşlerini, çocuklarını kaybetmiş insanlar. Kayıp yakınlarının bulunmasını ve sorumlulardan hesap sorulmasını istiyorlar. Yani hukuk devletinin gereklerini yerine getirilmesini talep ediyorlar.

ERDOĞAN DA MAĞDURDU

Ayrıca AK Parti de o dönemin mağdurlarının verdiği mücadelenin bir sembolü olarak ortaya çıktı.

Erdoğan bir şiir okuduğu için hapse atılmadı mı, Erbakan başbakanlıktan istifa ettirilmedi mi? Başörtüsü yasağı o dönem uygulanmadı mı?

UMUT OLDU

Bu millet AK Parti'yi, 90'lı yılların karanlığına karşı bir ışık olarak, 28 Şubat'ın yasaklarına karşı bir umut olarak iktidara getirmede mi? O zaman AK Parti'ye yakışan 90'lı yılların karanlığının hesabını sormaktır. Özgürlüklerin, reformların adresi olmaya devam etmektir.

Erdoğan kendisini hapse attıran 28 Şubat'ın emekli generallerini affetti. Ne oldu? Erdoğan büyüklüğünü gösterdi, Türkiye gereksiz bir gerilimden kurtuldu.

Cumartesi Anneleri'nin eylemine izin verildi. Ne oldu? Türkiye rahatladı. Gereksiz bir gerilimin önüne geçilmiş oldu.

Şimdi sıra Kavala dosyasında.

KAVALA DOSYASI

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın siyasette yumuşama olarak tarif ettiği yeni dönemin ruhuna uygun olarak atılması gereken adımlardan birini de Kavala dosyası oluşturuyor. Osman Kavala'nın avukatı Hilal Zengin, Kavala'ya verilen mahkûmiyetin yasal dayanağının ortadan kalktığını belirterek yargılanmanın yenilenmesi için İstanbul 13. ve 14. Ağır Ceza Mahkemeleri'ne ayrı ayrı başvurularda bulundu. İki mahkeme de birbirinin benzeri kararlarla başvuruları reddetti. Kavala'nın avukatı yeniden itiraz etti.

Daha önce mahkûmiyet kararı veren heyette yer alan hâkimlerin itirazları reddeden heyette görev aldığını belirterek, "İhsas-ı rey'de bulunanlar, itirazı karara bağlayamaz" diye başvuruda bulunmuştu.

BU KEZ ESASTAN İTİRAZ

Hilal Zengin, İstanbul 13. Ağır ceza Mahkemesi'ne yaptığı yeni başvuruda ise esastan bir itirazda bulunuyor. Osman Kavala 'hükümeti ortadan kaldırmaya

28.05.24

teşebbüs etme' suçundan yargılanıp mahkûm edildi. Oysa Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesiyle birlikte hükümetin ortadan kalktığını, böylece suçun mağdurunun kalmadığını savunuyor. "Başvurumuzu reddederken, başvurmuzun temelini oluşturan hukuki mütalaamıza tek bir cümle dahi olsa değinmiyorsunuz" diyor.

Bakalım mahkeme bu kez ne karar verecek?

ADALET BAKANLIĞI'NA BAŞVURU

Bu arada Adalet Bakanlığı'na yapılan 'kanun yararına bozma' başvurusu da geçerliliğini koruyor.

Mesele Cumartesi Anneleri ve Osman Kavala meselesi değil, Türkiye'nin normalleşmesi meselesi. Normalleşme sürecini savunan biri olarak bu noktada bir eksikliğe dikkatinizi çekmek istiyorum.

Normalleşmenin bir felsefesi ve perspektifi olmalı. Normalleşme adımlarını zorunluluktan dolayı atılıyor görüntüsünden çıkarıp vizyoner bir zemine oturtmamız gerekiyor.

ERDOĞAN'IN VİZYONU

Cumhurbaşkanı Erdoğan en çok yasaklara, vesayete ve darbelere karşı mücadele etti. Kürt sorununun çözümü ve başörtüsü yasağına karşı verdiği mücadele başta olmak üzere yaptığı reformlarla Türkiye'nin önünü açtı. Ancak geldiğimiz bu noktada Erdoğan reformcu, özgürlükçü kimliğiyle anılmıyor. Tam aksine "tek adam" gibi yafta yapıştırılmaya çalışılıyor.

O nedenle diyorum ki, Türkiye'nin normalleşmesi yönünde adımların atılması güzel ama bunun temelinde Erdoğan'ın yer aldığı vizyoner bir bakış açısına kavuşturulması lazım.

Bu Erdoğan'ın misyonu ve vizyonu olmalı.

28.05.24

İbrahim Kahveci

Emekli maaş hesabı

Dün yazımda vermiştim: Almanya nüfus 44,3 yaşında ama 45 milyon çalışanı var. Ve 23 milyon emekli bulunuyor.

Almanya'da 2,0 çalışan 1 emekliye bakıyor.

Bizde zorunlu sigortalı sayısı 22,8 milyon ve 16,1 milyon emekli var. Türkiye'de 1,4 çalışan 1 emekliye bakıyor. Ama asıl tehlike şu ki, yakın zamanda emekli sayısı çok hızlı artmaya devam edecekken çalışan sayısı da düşecektir.

Bu rakamları Türkiye nüfusunun yaş ortalamasınının 34,0 olduğu bilgisi ile düşünün.

Derler ki 2002'de AK Parti gelmeden önce emekli maaşı asgari ücretin 1,5 katıydı. Doğru kabul edelim...

2002 sene başında aylık sınırı 307,6 lira iken asgari ücret 163,5 liraydı. Yaklaşık yıllık ortalamaya da bakalım: Yıllık ortalama aylık sınırı 340 lira iken ortalama asgari ücret ise 174 lira.

Şimdi bu hesaba göre bugün asgari ücret en fazla 9 bin lira olmalıydı. Çünkü asgari ücret 2002 yılında çok düşüktü. Reel alım gücü yarı yarıya daha düşüktü de diyebiliriz.

O zaman emekli maaşı ne oluyor? $9,000 \times 1,5 = 13,500$

Evet, eğer 2002 yılı alım gücü üzerinden hesaplarsak bugün emekli maaşı 13,500 liraya karşılık geliyor. (en üst rakamlardan hesapla)

Şu anda emekli maaşı ortalama ne kadar? 12,342 TL.

Gelelim altın hesabına

28.05.24

2002 yılında ons altın fiyatı 280 dolardı. Bugünkü kur üzerinden TL karşılığı 9 bin lira. Şimdi ons altın fiyatı 2.340 USD. Yani bugünkü kur üzerinden TL karşılığı 75.000 lira.

Hadi 2002 yılındaki doların bugünkü değerinden gidelim: 2002 yılında 280 dolar altının bugün reel değeri 490 dolar olmalıydı. Bunun TL karşılığı 15,700 lira.

Şimdi burada hesabı küresel altın fiyatlarındaki artışa göre mi yapacaksınız, yoksa reel alım gücü hesabına göre mi? Veya şöyle söyleyelim: 2002 yılında 1 kg altının bugünkü kur karşılığı 9 bin lira ederken siz 75 bin lirayla maaş nasıl belirlersiniz?

Her nedense herkes maaşları bu hesaba göre yapıyor?

SGK verilerine göre bu yılın ilk 2 ayında emeklilere ortalama 12,340 lira maaş ödenmiş. Bunun ortalama kur karşılığı da 385 dolar ediyor.

Maalesef kimse verilere bakmadan ortaya rakam üzerine rakam atıyor. Hesap ortada...

Şimdi ben söyleyeyim...

Emekli maaşları kişi başına ortalamada asgari ücrete göre yüzde 18 yukarıda olmalıydı. Bu oran AK Partinin kendi oranıdır. Buna göre ortalama emekli maaşı 12,340 lira yerine 20 bin lira olmalıydı.

Dönüp bakıyorsunuz bütçeden aktarılan kaynağa... Yüzde 17-18 pay EYT ile yüzde 22'lere çıkmış.

Bütçeden aktarılan pay artmış ama emekli maaşları artmamış. Çünkü havuz daha çok emekli ile dolmuş.

Tam da EYT öncesi dediğim gibi: "Havuzu çok daha fazla büyütmeden havuzdakilerin sayısına bölecekler ve kişi başına emekli maaşı düşecek..."

Ve de böyle oldu.

Peki, çalışan sayısı artırılmadan emekli maaşı artırılabilir mi? Kesinlikle hayır... Hatta Türkiye merkezi bütçeden emekli havuzuna gereğinden çok kaynak aktarıyor. Bizim gelişmekte olan ülke olduğumuzu ve bu kaynakları bu yaş ortalamasında ülke büyümesine aktarmamız gerektiğini her sorumlu siyasi bilmelidir.

Olan kime oldu biliyor musunuz?

28.05.24

Yüksek prim ödeyip primine göre daha düşük maaş alan yüksek ücretlilere oldu. Çünkü seyyanen zamlarla emekli maaşlarına üstten alınıp alta verildi. (Şöyle ifade edeyim: Seyyanen 5 bin lira zam 10 bin lira alanın maaşını yüzde 50 artırırken 30 bin lira alanın maaşını sadece yüzde 17 artırdı)

İkinci vahim kesim de gerçek emekli olan ileri yaş gruplarına. Bunlar daha birkaç yıl önce emekli maaşı ile geçinebilirken şimdi tamamen bittiler. Yaşları da ileri olduğu için hepten çöktüler.

EYT sen bu ülkeye ne yaptığının farkında mısın? (Burada notumu düşeyim: Suçlu vatandaş değil, sistemi düzeltmeyen siyasettir)

Ülkeyi hep beraber bitiriyoruz ama neyse...

